

อารมณ์ลอย

ตอนที่ ๑
สนามศักดิ์เสณี

วิทยา ยูวชิต

การประกวดนางสาวปัตตานี ครั้งที่ ๑
สมัยพระยารัตนาภักดี

ผมกำลังจับปากกาจะบันเรื่องส่ง
บ.กฤษะมิแลสารซึ่งติดหนึ่ท่านอยู่ ได้ยิน
เสียงแว่วของเพลงที่คุ้น ๆ หูของ ที.วี.
มาจากห้องติดกันกับห้องเขียนหนังสือ
“เมื่อคิดให้ตีโลกนี้ประหลาด
บุพเพสันนิวาสที่ประสาทความรักภริมย์
คู่ใครคู่เขารักจะคอยเฝ้าชม คอยภริมย์
เรื่อยไป...”

จำได้ว่าเพลงบุพเพสันนิวาสนี้
เราใช้หัดเต้นรำกันในบ้านสวน ซึ่งเป็น
โรงเรียนในปัจจุบัน พูดง่าย ๆ ว่าผมเปิด
โรงเรียนเต้นรำก่อนเปิดโรงเรียนยูวชิต
วิทยาเสียอีก แต่ผิดกันนักเรียนเต้นรำ
เรียนฟรีเท่านั้น ได้ยินเสียงเพลงนี้ใน
เรื่อง “วนิดา” แล้วอารมณ์ก็ลอยไปไกล
ย้อนกลับไปสู่ออดีต “นี่ถึงความหลังอัน
อำไพ ตัวข้าได้รำเรงอยู่” วันและเวลา

ผ่านไปเร็วจริง ๆ ถ้าไม่เล่าหรือเขียนเรื่องเก่า ๆ ที่น่าจะรู้ไว้ให้อนุชนรุ่นหลังทราบก็เสียทีที่เกิดมาเป็นครู

มาถึงตอนนี้อารมณ์ลอยย้อนกลับมาเมื่อประมาณสิบกว่าปีนี้ ผมและภรรยาได้ไปดูงานด้านการศึกษา กับคณะผู้บริหารการศึกษา โดยการนำของอาจารย์มงคล ศรีไพรวรรณ เลขานุการ สช. ณ สหรัฐอเมริกาในัน เราได้มีโอกาสแวะชมกิจการและสถานที่ของมหาวิทยาลัยเวก์ มลรัฐเท็กซัส ผู้ต้อนรับเราเป็นรองอธิการบดีของวิทยาลัยนั้น เนื่องจากท่านเป็นศาสตราจารย์ทางวิชาประวัติศาสตร์ชื่อ ดร.เฮสติงระหว่างบรรยายแนะนำมหาวิทยาลัย ท่านเน้นให้พวกเราให้ความสำคัญของ "ประวัติศาสตร์จากปาก" หรือ Oral History ท่านให้เก็บความรู้ทางประวัติศาสตร์จากปากท่านผู้เฒ่าผู้แก่เก็บบันทึกไว้มีหลักฐานให้เก็บไว้ในระยะจากหนึ่งชั่วคนที่เสียว่า ๗๐ ปี ถ้าทำ ๓ ช่วงคนจะได้ประวัติศาสตร์ถึงสองร้อยปี ผมอาวูโลยงน้อยมาอยู่ปัตตานีเพียง ๔๔ ปี ถ้าจะสาวลึกลงไปถึงเรื่องเมืองปัตตานีสมาัยก่อนผมมากก็ต้องหาประวัติศาสตร์จากปากผู้อาวูโลกว่า ซึ่งจะเป็นเรื่องราวความเป็นมาเกี่ยวกับสถานที่ ประเพณีและวัฒนธรรมของคนปัตตานีในสมัยนั้น ๆ ได้ละเอียดถี่ถ้วนกว่าไปลอกจากนักประวัติศาสตร์ที่เขียนไว้ก่อนอาจจะไม่ตรงความจริงได้ เพราะคนที่รู้ดีที่สุดคือผู้ที่อยู่ในเหตุการณ์นั้น ๆ เอง เช่น เพลงที่เข้ามาหูผมที่กล่าวไว้แล้วข้างต้น ลูก ๆ เขาว่าเป็นเพลงแต่งใหม่เพราะเพื่อออกเป็นเพลงไตเติ้ลเรื่องวนิดา เมื่อเร็ว ๆ นี้เป็นต้นอารมณ์ลอยไปกับเสียงเพลง อ้าว! อีกของหนึ่งกำลังให้ไปกินกล้วยไข่เมืองกำแพงเพชรในงานสารทกลางปี พร้อม

กับกินกระยาสารที่นาน ๆ จะได้กินสักครั้ง ความคิดคำนึงหรืออารมณ์ลอยไปถึงสำนักงานการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยที่เรียกกันสั้น ๆ ว่า ท.ท.ท. ส่งเสริมให้มีการท่องเที่ยวมากมาย โดยเน้นหนักให้เที่ยวในไทยให้มากเพราะเมืองเรามีสถานท่องเที่ยวมาก เที่ยวเมืองไทยเงินไม่รั่วไหลออกนอกประเทศและที่สำคัญได้รู้ประวัติศาสตร์ ประเพณี วัฒนธรรมของชาติเราเอง หลายท่านคงจะเห็นคำขวัญของ ท.ท.ท.ว่า "รักเมืองไทยเที่ยวเมืองไทย" เดียวนี้ป้ายนี้ค่อนข้างจะ หอมแหมมเต็มที่ยังมีการประกวดคำขวัญบรรณคดีให้เที่ยวเมืองไทยว่า "เที่ยวแผ่นดินไทย ภูมิใจแผ่นดินทอง" การส่งเสริมการท่องเที่ยวทำให้เงินเข้าประเทศมากมาย บริษัททัวร์ก็เกิดขึ้นเป็นดอกเห็ด ชักชวนให้เที่ยวเมืองไทยบ้าง ชักชวนให้ไปเที่ยวต่างประเทศบ้าง นักเขียนสถานที่จังหวัดต่าง ๆ ทั้งในและนอกประเทศเกิดขึ้นหลายต่อหลายรายขอเรียกว่า "ทัวร์โดยปากกา" ซึ่งผมกำลังพาท่านไปทัวร์อยู่ ณ บัดนี้ เราจะไปทัวร์กันที่ไหนดีเอ่ย? เอาอย่างนี้ก็แล้วกัน ทัวร์กันหลายวันได้หมดเดียว ผู้ใดไม่ต้องมายุ่งเกี่ยว ทัวร์กันหนเดียว ดูหน้าเขียน ๆ ขึ้นใจ ถึงแล้วครับสถานที่ทัวร์ของเรา สนามหญ้าครับ

สนามศักดิ์เสนี หลายท่านอ่านถึงตรงนี้คงว่าอิตาหมอวิทยานี่เริ่มเพี้ยน มีอย่างที่ไหนให้ไปดูสนามหญ้า (ฮิ ฮิ) โถใคร ๆ อยู่ตามนี้ก็รู้จักไปดูน้องใหญ่ที่หาดใหญ่ดีกว่า (ว่าเข้านั้น) ดูในหน้าปกหนังสือก็อย่างนั้น ๆ จริง ๆ ให้ตื่นตาย โปรดตามผมมาอีกนิด ทำให้ผมสนใจเขียนเรื่องนี้ เรื่องมีอยู่ว่า ในปีการศึกษา ๒๕๐๖ ผมทำโรงเรียนยุวชิตวิทยาได้ ๖ ปี วันหนึ่งผม

ผ่านไปด้านหลังของอาคารห้องประชุมซึ่งครูกำลังสั่งสอนนักเรียนชั้น ป.๔ อยู่ ได้ยินครูกถามนักเรียนว่า "สนามศักดิ์เสนี" เขียนอย่างไร มีนักเรียนเขียนว่า "สนามศักดิ์เสนีย์" ครูเองก็ไม่แน่ใจเห็นผมยืนฟังอยู่ก็ถามว่า "พินมอเขียนอย่างนี้ถูกไหม" (ครูประจำชั้นนี้เป็นน้องเมียผมเอง) ผมก็ว่าไม่มี ยการันต์ ก็ถูกถามว่าทราบอย่างไร ผมจึงว่า รอสักหน่อยจะไปเรียนถามท่านเจ้าคุณพิบูลย์ พิตยาพรค ปรมาจารย์ของพวกเขาครูอีกครึ่ง ไปหาท่าน ๆ เลยเขียนเรื่อง "สนามศักดิ์เสนี" มาให้หลวงวสารโรงเรียนชื่อ "ยุวชิตสาร" ได้ลงเรื่องนี้ในฉบับเดือนสิงหาคม ๒๕๐๖ ซึ่งพอจะเก็บข้อมูลที่ท่านเจ้าคุณเขียนไว้ดังนี้ (ถ้าจะเป็นประวัติศาสตร์จากปาก (กา) อย่าง ดร.เฮสติง แกแนะนำก็ได้ นะครับ)

ทำไมจึงตั้งชื่อว่า สนามศักดิ์เสนี ใครเป็นคนตั้ง

สนามแห่งนี้แต่เดิมไม่มีชื่อ เรียกกันว่า สนามจังหวัดบ้าง สนามกลางบ้าง สนามกีฬาบ้าง สนามฟุตบอลบ้าง และสนามเบญจมา บ้าง คุณชาติบุญรัตพันธ์ มาเป็นผู้ว่าราชการจังหวัดท่านเคยเขียนหนังสือที่ปัตตานีสมาัยขุนธำรงพันธ์ภักดี (ขุนจ่าย วัฒนายากร) สมัยท่านยังเป็นเด็กนักเรียนยังเยาว์อยู่ท่านก็ไม่ทราบว่ามีใครสร้างสนามนี้ จึงถามพระยาพิบูลย์พิตยาพรค (ทอง คุปตาสาป อดิธรรมการมณฑลนครศรีธรรมราชและมณฑลปัตตานี ได้ฉายาว่า ท่านเจ้าคุณสองมณฑล ท่านเจ้าคุณขณะนั้นเข้าใจว่าเป็นประธานสภาจังหวัดด้วย ต่อไปนี้เก็บจากข้อความที่ครูทอง (เจ้าคุณพิบูลย์พิตยาพรค) เขียนให้ยุวชิตสาร ฉบับสิงหาคม ๒๕๐๖

จากทุ่งนา บ้านเรือนชาวบ้านมาเป็นสนาม

ท่านเจ้าคุณศักดิ์เสณี เอาใจใส่การศึกษามากพอ ๆ กับการบริหารราชการด้านอื่น ๆ เมื่อเห็นโรงเรียนประจำมณฑลปัตตานี ซึ่งเดิมอาศัยศาลาน้ำของวัดตานีนรลโมศรมีนักเรียนมากขึ้น จึงแก้ไขเพิ่มเติมศาลาในกำแพงวัดให้กว้างขวางแล้วย้ายโรงเรียนจากศาลาน้ำ (ขณะนี้ เป็นห้องแถวของวัดตานีนรลโมศร) การย้ายโรงเรียนไปอยู่ในวัดแต่ขัดไปก่อน ต่อมาโรงเรียนก็คับแคบไม่พอกับจำนวนนักเรียนที่เพิ่มขึ้น อีกทั้งขาดสนามของโรงเรียน จึงขอร้องให้หลวงประสิทธิ์บุรีรัมย์ (กางเข่งหินกิตติสุทธ) **คนบตีผู้มั่งคั่ง**ของตลาดปัตตานีให้ช่วยสร้างโรงเรียนบนที่ดินของหลวงริมคลองสามัคคี (เป็นอาคารไม้ชั้นเดียว เสาทำอิฐถือปูนสี่เหลี่ยมใหญ่ ๆ) ต่อมาถูกรื้อสร้างหอพักนักเรียนในปัจจุบัน โรงเรียนนี้อยู่คนละฟากถนนกับสนามศักดิ์เสณี (ถนน.....) ความปรารถนาของท่านเจ้าคุณศักดิ์เสณี ต้องการย้ายบ้านพักข้าราชการต่าง ๆ ที่อยู่ปนเปกันไปอยู่ที่อื่น เช่น บ้านนายอำเภอเมือง บ้านอัยการจังหวัดมาอยู่ถนนหนองจิก เพื่อจะมอบที่ดินริมคลองให้เป็นที่ตั้งของโรงเรียนทั้งหมด มีที่ดินของราษฎรอีกฝั่งถนน..... ซึ่งปลูกบ้านเรือนและทำนาอยู่แถวริมถนนไปจนถึงริมแม่น้ำปัตตานีบริเวณท่าสุลต่านตรงข้ามกับโรงเรียนประสิทธิ์ให้เป็นสนามกีฬาของโรงเรียน ท่านจึงประชุมราษฎรเจ้าของที่ดินชี้แจงว่าบ้านเรือนของพวกเขาเหล่านั้นนับวันแต่จะแคบลงเพราะเมื่อมีลูกหลาน ผลที่สุดจะปลูกข้าวไม่พอเลี้ยงท้องจะเอาจะมีก็ได้ไม่ได้ มีที่ดินรกร้างว่างเปล่าอยู่แถว “บ่ออิน” ซึ่งเป็นของหลวงมีเนื้อที่กว้าง

กองอำนวยการสนามศักดิ์เสณี ทางถนนสายบุรี

ขวางมากเหมาะแก่การสร้างสวนมะพร้าว (สมัยนั้นนิยมปลูกมะพร้าว) ยังมีที่เหลือเหมาะแก่การทำนาคด้วย ใครต้องการมากน้อยเท่าใดจะยกให้มากกว่าที่เดิมคนละ ๒ ๓ เท่า เจ้าของที่ดินที่ทำนาอยู่ก็ยินดีย้ายบ้านเรือนไปอยู่ในที่ใหม่ เพราะได้ที่อยู่ที่ทำกินกว้างขวางและที่สำคัญอยู่ใกล้ “บ่ออิน”

“บ่ออิน” เป็นบ่อน้ำจืดแห่งเดียวของชาวตำบลสะบารัง ชาวปากน้ำพวกตลาดจันรวมทั้งพวกข้าราชการเวลาน้ำของแม่น้ำปัตตานีเต็ม (สมัยก่อนไม่มีสันดอนกั้นน้ำทะเลมากอย่างทุกวันนี้ ผู้เขียน) ชาวบ้านก็ได้พึ่งน้ำบ่ออิน โรงต้มกลั่นสุราที่ตั้งอยู่ในสมัยนั้นก็อาศัยน้ำจากบ่ออินเป็นสระณะ (โรงต้มกลั่นสุราปัจจุบันย้ายไปตั้งที่จังหวัดยะลา ผู้เขียน)

เมื่อชาวบ้านย้ายไปหมดยกบ้านที่นาให้แก่ทางราชการไปอยู่ในที่ใหม่เป็นการแลกเปลี่ยน ทำให้ที่ดินแถวท่าสุลต่านไปโรงตา ขุดคั่นนาออกก็เป็น

สนามกว้างขวางเป็นสิทธิ์แก่มณฑล

ก่อนจะเป็นสนามพวกกงสุลอังกฤษจากสงขลามาชวนแข่งขันฟุตบอลกับข้าราชการมณฑลปัตตานีก็ต้องขออนุญาตจากเจ้าของนาแห่งนี้ เป็นสนามแข่งขันเล่นกันทั้ง ๆ ที่มีคันทนา มีหลุม มีบ่อ ท่านเจ้าคุณศักดิ์เสณีคงเวทนานักกีฬาประเภทนี้อยู่มาก นอกจากนั้นยังนึกสงสารนักเรียนไม่มีสนามเล่นเป็นสนามกีฬาของโรงเรียน ท่านเจ้าคุณพิบูลย์พิทยาพรรคได้เอ่ยชวนนักฟุตบอลที่แข่งกับพวกกงสุลสมัยนั้น เท่าที่จำได้ ๓ คน คือ

๑. ขุนมธยประกาศ ข้าราชการบ้านาญสังกัศคาลปัตตานี อยู่บ้านเกาะคา ตำบลทุ่งพลา อำเภอโคกโพธิ์
๒. นายเจ้ง เลขะกุล เปลี่ยนชื่อใหม่ ท่านเจ้าคุณฯ จำไม่ได้ (ทราบภายหลังว่าชื่อ นายเชร อานว่า ชะเจน ที่คุณประมุข เลขะกุล - ผู้เขียน) อยู่ตลาดนิบง ตำบลสะเตง อำเภอเมืองจังหวัดยะลา

กิจกรรมลูกเสือ ณ สนามศักดิ์เสนี

๓. พระยาพิบูลย์พิทยาพรรค บ้านเลขที่ ๔ ถนนลฤงศ์ อำเภอมือง บัตตานี ซึ่งทุกท่านได้ล่องลับไปแล้ว เหลือแต่ชื่อให้พวกเราและลูกหลาน ได้ทราบและภาคภูมิใจ

การเปลี่ยนแปลงของสนามศักดิ์เสนี

เนื่องจากเป็นสนามเก่าแก่และเป็นสนามเดียวในสมัยนั้น ตั้งอยู่คนละฟากถนนกับศาลากลางจังหวัดและอำเภอมืองบัตตานี สนามนี้จึงอำนวยความสะดวกให้จังหวัดมาก โดยเฉพาะการจัดงานประจำปีที่เรียกฮารีวายอ จัดกันทุกปี จังหวัดจัดบ้าง อำเภอจัดบ้าง สโมสรข้าราชการก็เคยจัดในปีนั้นจำได้ว่า พ.ศ. ๒๔๙๓ สมัยเจ้าคุณรัตนภักดีเป็นข้าหลวงประจำจังหวัด ท่านให้คุณพจน์ บุษปาคม ผู้พิพากษาหัวหน้าศาลเป็นแม่บ้าน มีการประกวดนางสาวบัตตานีเป็นครั้งแรก เนื่องจากผมมีรถยนต์ส่วนตัวจึงต้องเป็นเลขานุการกองประกวดนางสาวบัตตานี สมัยนั้นเนื่องจากเป็นผู้ช่วยกรโรงพยาบาลบัตตานี จึงต้อง

ปลีกตัวขับรถไปขอร้องให้อำเภอและห้างร้านบริษัทต่างๆ ช่วยหานางงามเข้าประกวด ได้ผู้เข้าประกวด ๑๖ คน นางสาวบัตตานีคนแรกชื่อ นางสาวมาลี บุญแสง สมาชิกกรรมการไทยนาประดู่ ส่งเข้าประกวด การประกวดนางสาวบัตตานีครั้งที่ ๒ มีสมัยคุณเกษม สุขุม ซึ่งคุณหญิงชื่นจิต สุขุม เป็นแม่บ้านสมัยนั้นผมลาออกจากราชการแล้ว ได้ส่งนางสาวอมรา ชูรุจิพร เข้าประกวดจำได้ว่าส่งในนามโรงเรียนยุวชาติวิทยา ก็ได้เป็นนางสาวบัตตานีคนที่สอง จากนั้นก็ไม่มีการประกวดนางสาวบัตตานีอีกเลย

งานประจำปีของจังหวัดที่ใหญ่คืองาน ฮารีวายอนั้นเลี้ยงตัวได้จากเปิดสนามชกมวยเพราะคนตานีชอบดู ยิ่งมีครูมวยที่มีลูกศิษย์ลูกหามากๆ ชกกัน เช่น นายเชิง ใจดำ จากอำเภอหนองจิก ชกกับนายประทีน ทินทรครูมวยจากสายบุรีคู่นี้ชกกันที่โรสนาม ทั้งทุกที เก็บเงินได้เป็นแสน ถ้าคิดเป็นค่าของเงินสมัยนี้ก็คงเป็นล้านบาท

นอกจากนั้นก็จัดกีฬา-กรีฑาฝึกเรียน การกีฬานักเรียนเฟื่องมากสมัยคุณผัด นะมาตร เป็นศึกษาธิการจังหวัดบัตตานี งานแข่งขันฟุตบอล งานลูกเสือก็จัดที่สนามนี้ทั้งสิ้น

น.ส.อมรา ชูรุจิพร นางสาวบัตตานีครั้งที่ ๒ ประกวดสมัยผู้ว่าเกษมสุข

●● พระยาศักดิ์เสนาบดีสมัยสร้างสนาม
ท่านเป็น “ข้าหลวงเทศาภิบาล สำเร็จราชการ
มณฑลปัตตานี” คำว่า “ข้าหลวงเทศาภิบาลฯ”
ต่อมาทางราชการเรียก “สมุหเทศาภิบาลสำเร็จ
ราชการมณฑล” พระยาศักดิ์เสนา (หนา
บุญนาค) ได้พระราชทานราชทินนามใหม่เป็น
พระยาเดชานุชิตสยามมิตรภักดีพิริยพาหะ คงดำรง
ตำแหน่งสมุหเทศาภิบาล มณฑลปัตตานี ●●

**การบำรุงรักษาสนามศักดิ์เสนา
สนามศักดิ์เสนา**

ได้รับเงินจากงบประมาณของสภาจังหวัดเกือบทุกปี สมัยผมเป็นประธานสภาจังหวัดจาก พ.ศ.๒๕๐๘-พ.ศ.๒๕๑๙ จำได้ว่าเราได้ เจียดงบประมาณถมสนามบ้าง สร้างรั้ว บ้างปูละหลาย ๆ หมั่น มีนายกสมาคมศิษย์เก่าเบญจมาฯ จัดงานได้เงินสามหมื่นกว่าบาทช่วยสร้างรั้วให้หนึ่งครั้ง ตอนนั้นคุณประจักษ์ รัตนกุล เป็นนายกสมาคม

ในการประชุมสภาจังหวัดครั้งหนึ่งมีระเบียบวาระเรื่องสนามศักดิ์เสนาใครจะเป็นของใครหรือให้ใครดูแล เพราะจังหวัดก็ช่วยบำรุงสนามและทำรั้วให้ก็อดยากจะให้เป็นของจังหวัด มีท่านศึกษาธิการจังหวัด กุลล ณ สงขลา ที่คัดค้านว่าน่าจะให้เป็นโรงเรียนเบญจมาฯที่หิ เพราะขณะนั้นเป็นโรงเรียนขยายประจำจังหวัดไม่มีสนามของตนเองก็ดูกระไรอยู่ เรื่องนี้ก็ยุติลง

สนามศักดิ์เสนาเริ่มรั้วคืบคืบเพราะเคยมีกองจรัญการสร้างเป็นศาลาไม้

ชั้นเดียวอยู่ทางทิศใต้ติดถนนสายบุรีสมิทธเขียวชนของเทศบาลมาสร้างรั้วทางทิศเหนือติดถนนสะบารัง สมัยผู้ว่าฯ สมาส อมาตยกุล เป็นผู้ว่า เคยดำริจะไปสร้างโรงเรียนเบญจมาฯ ที่ด้านกักสัตว์ถนนเจริญประดิษฐ์ ซึ่งสมัยนี้ด้านหน้าเป็นโรงเรียนเทศบาล ๕ ด้านหลังมีที่หลวงกว้างขวางมาก เมื่อท่านย้ายไปแล้วโครงการขยายโรงเรียนก็หยุดไป

ทำไมสนามศักดิ์เสนาไม่มี “ย” การันต์

เมื่อผู้ว่าฯ ชาติ บุญยรัตพันธุ์ มาเป็นผู้ว่า พ.ศ. ๒๕๔๕ ถึง ๒๕๔๙ ทราบว่าท่านเจ้าคุณศักดิ์เสนา เป็นผู้สร้าง จึงตั้งชื่อสนามนี้ว่า “สนามศักดิ์เสนา” ราชทินนามของท่านไม่มี “ย” การันต์ อันจะเขียนชื่อบุคคลควรเขียนให้ถูกต้อง อย่าเดาเอาเอง จึงสมควรแก้กรให้เกียรติท่านผู้ั้น ข้อที่น่าเป็นห่วงก็คือ ขณะนี้การสร้างโรงเรียนเบญจมาฯทางทิศ มีอาคารออกมาอีกหลายอาคาร ทำให้สนามที่แคบลงไปทุกที อีกทั้งมีหลักเมืองอยู่อีกมุมหนึ่ง โรงเรียนจะขยายอีกคงลำบาก

ก่อนจะจบถ้าไม่พูดถึงผู้สร้างสนามเลยก็ดูกระไรอยู่ จะขอเล่าเรื่องท่านสักเล็กน้อย

พระยาศักดิ์เสนาสมัยสร้างสนาม ท่านเป็น “ข้าหลวงเทศาภิบาล สำเร็จราชการมณฑลปัตตานี” คำว่า “ข้าหลวงเทศาภิบาลฯ” ต่อมาทางราชการเรียก “สมุหเทศาภิบาล สำเร็จราชการมณฑล” พระยาศักดิ์เสนา (หนาบุญนาค) ได้พระราชทานราชทินนามใหม่เป็นพระยาเดชานุชิต สยามมิตรภักดีพิริยพาหะ คงดำรงตำแหน่งสมุหเทศาภิบาล มณฑลปัตตานี ชาวบ้านเรียกสั้นว่า “ท่านเทศา” ต่อมาย้ายไปดำรงตำแหน่งสมุหเทศาภิบาล มณฑลมหาสารบุรี หลังจากยุบมณฑลมหาสารบุรีแล้วจึงออกมารับพระราชทานบำนาญตั้งนิวาสสถานอยู่ในพระนครจนถึงสิ้นอายุขัยของท่าน

ผมพาท่านทัวร์สนามศักดิ์เสนาจนเหนื่อยขอเพิ่มอีกนิดว่าเดี๋ยวนี้หน่วยงานไหนเป็นเจ้าของสนามนี้คงหมดปัญหาเพราะเมื่อผมเป็นประธานจัดงาน “หอการค้าเทรดแฟร์ ครั้งที่ ๓” ของหอการค้าปัตตานี เมื่อต้นเดือนมีนาคม ๒๕๓๔ ก็ขอเช่าสนามศักดิ์เสนาจากโรงเรียนเบญจมาฯที่คเป็นสถานที่จัดงาน อารมณ์ลอยนั่งฝันเรื่อยเรื่อยมาตามประสาคนเริ่มจะแก่ ขอบนี้ก็แต่ความหลัง ผิดถูกอย่างไรกรุณาช่วยแก้ไขด้วย ผมกลัวประวัติศาสตร์จากปาก (กา) ของผมอาจจะผิดพลาดนะครับ นี่ถือว่าเป็นวิทยาทานก็แล้วกัน

ขอจบด้วยคำขวัญปัตตานีว่า “เมืองสวย รวยวัฒนธรรม”